

KAREL NĚMEC

Karel Němec, malíř a grafik, se narodil 25. 10. 1879 v Novém Městě na Moravě jako syn hospodáře Františka Němce, který provozoval rovněž sedlářské řemeslo. Základní vzdělání absolvoval ve svém rodišti a v Jihlavě, čtyři roky pracoval jako sedlářský učeň. Z této doby se datuje přátelství s o rok mladším novoměstským rodákem sochařem Janem Štursou, malířem Oldřichem Blažičkem a s hudebními skladateli Petrem a Jaroslavem Kříčkovými.

Roku 1903, přes odpor otce, odjel do Prahy a začal studovat na soukromé malířské škole Aloise Kalvody. Roku 1907 byl přijat do SVU Mánes, v roce 1910 na Akademii výtvarných umění k profesoru Hanuši Schwaigerovi, avšak téhož roku se musel vrátit do Nového Města, protože jeho otec zemřel. Z existenčních důvodů se ujal práce v hospodářství, ale byl pevně rozhodnut věnovat se i nadále výtvarné tvorbě. Pomáhal při rozvoji Horáckého muzea, později se stal jeho kustodem a dlouholetým členem muzejní rady. Své práce posílal na výstavy Mánesa a později i na výstavy Jednoty umělců výtvarných do Prahy.

Roku 1914 byl povolán do armády a krátce po nasazení na ruskou frontu byl raněn a zajat. Až do roku 1917 byl v zajateckém táboře v Nižním Novgorodu a v Charkovské gubernii na Ukrajině. Na Ukrajině zůstal ještě rok po propuštění ze zajetí a pracoval pro ukrajinské nakladatelství Ruch.

V roce 1918 se vrátil do Nového Města na Moravě, kromě práce v hospodářství se dále věnoval výtvarné tvorbě. Roku 1920 se stal členem SVUM v Hodoníně, s nímž po mnoho let vystavoval. Byl vášnivým lyžařem a propagátorem tohoto začínajícího sportu. Výtvarný záběr Karla Němce byl nesmírně široký. Věnoval se nejprve olejomalbám, později přešel k perokresbám, grafice, dřevorytům, linorytům. Zabýval se také tvorbou exlibris, knižními ilustracemi a sgrafity. Po návratu z ruského zajetí

se nejvíce zabýval grafikou, v tomto oboru si vytvořil osobitý styl inspirovaný středověkým dřevorytem. Významná je také jeho knižní grafika – exlibris, cykly dřevorytů, bibliofilie. Na sgrafitové výzdobě pracoval převážně v letních měsících, po zbytek roku se věnoval grafice a malbě. Se sgrafity se můžeme setkat na fasádách staveb v Novém Městě na Moravě, kde mezi nejvýznamnější a nejrozsáhlejší patří kostel sv. Kunhuty, Horácké muzeum, hotel Panský dům, hřbitovní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Němcova sgrafita můžeme najít i na jiných místech Vysočiny, v okolí Nového Města, známá je především Maršovská rychta, hotel a škola na Rokytně, vnitřek kostela na Fryšavě, věž kostela v Bobrové, lékárna v Havlíčkově Brodě, dále pracoval na domech v Brně a ve Znojmě.

Exlibris začal tvořit již za svého prvního pražského pobytu r. 1909, v tvorbě pokračoval i na Ukrajině a samozřejmě po svém návratu do Čech; vytvořil jich celkem 375. Souběžně tvořil rovněž novoročenky; námětově zajímavé jsou „válečné“ novoročenky z Ukrajiny. Jako svoji grafickou techniku si zvolil dřevoryt, často barevný. Grafickým cyklem *Strašidla* (1926), oživil mnoho strašidélků z horáckých pověstí jako je Hejkal, bludičky, lesní žínky a další podivuhodná stvoření. Vždy se snažil do svých prací vkládat humor a nadsázku. Velmi rád používal satirického a někdy až škodolibého humoru. Byl nazýván křisitelem středověkého dřevorytu podle volby námětů a stylu dřevorytové techniky.

Zemřel 17. 6. 1960 v Novém Městě na Moravě.

Horácká galerie v Novém Městě na Moravě